

**IF YOU SEE SOMETHING, DO SOMETHING:
REFLECTIONS ON PESACH IN MEMORY OF RABBI HERSCHEL SCHACTER z"l**

Jacob J. Schacter

Congregation Rinat Yisrael

ב' ניסן תשפ"ב, April 10, 2022

SHEMOS/EXODUS – PARASHAS SHEMOS

א/ז-יח — 1/17-18

*if it is a son, you are to kill him, and if it is a daughter, she shall live.”*¹⁷ But the midwives feared God and they did not do as the king of Egypt spoke to them, and they kept the boys alive.

¹⁸ The king of Egypt summoned the

אָסִיכְּנָה הוּא נְהַמֵּתָן אָתוֹ וְאָמַ-
בֶּת
הָוָא וְחַיָּה: וְתִירְאָן כְּמִילְדֹת אֲתִ-
חָלְלִים וְלֹא עָשָׂה בְּאָשָׁר דָּבָר
אֲלֵיכֶם מֶלֶךְ מִצְרָיִם וְתַחֲזִין אֲתִ-
חָלְדִים: שׁוּ וַיַּקְרָא מֶלֶךְ מִצְרָיִם

ומינימליזם ובקטיניות. לפ' כל דין טרדיונאי נekenות רשות יציר'ה
וכיוון זה מחייב לבן פועלן ו' פעולתה. בגין ומחרונה היה
מלידי (בשות' ציטם) לבן מבדר כו' ולחמורו למכיר. ונדבינה
פאליס (ורמיה מה'הכ) ^{ל'} ברכתך כמו ותבדך ^{ל'} פאליס. וכן
וככללנ'ה קוו' ח' עמי ויקוקול' גיב'יט' לבן עבד' חילנאט'
ומסקנתה נאס' מיש ומזון נס' נאשון סוטה' לאן. לרוגראס הארבון

10-2000

הוֹצֵר וְהַנָּה דָא עֲשָׂה מֶלֶךְהָה עַל הַאֲבָנִים מִזְרָח וְהַזָּהָר מִבָּאָן וְזָקָד בָּאָן
וְסִן אֶמְבָעָץ אֶפְאָשָׁה וְזָקָד בָּאָן וְזָקָל בָּאָן אֶמְבָעָץ אֶבְן דָּא וְהַבָּרְבָּעָן
אוֹתָה אֶדְעָנָה סִמְן נֶדֶול בָּכָר לְהָן בָּן פִּינָּה בָּה פִּינָּה בָּה אֶמְבָעָץ
הַלְּחָדָה תָּמָתָה לְהָן כְּבָדָה אֶמְבָעָץ אֶבְן דָּא וְהַבָּרְבָּעָן
יַּצְחָרְתָּה אֶת הַאֲלָמָה וְאֶל עַשְׁבָּרָה דָבָר אֶלְוָה יְהָוָה אֶבְן
יַּצְחָרְתָּה בָּרְגָּדָה שְׁבָרְגָּדָה לְדָבָר וְלֹא תַּבְשַׁע לְתָה אֶבְן
תְּנָא לְאֶדְעָנָה שְׁלָא הַמְּתוֹ אֶתְנָה אֶלְאָ שָׁדוֹ שְׁמַפְּקָה לְהָמָר מִסְּרָם וּמוֹן
חוֹתָמָה תְּמָלוֹת אֶל פְּעַלְבָּדָה לְאֶנְשָׁס וּנוּ בָּאָה הוּא אֶלְיָהָה הוּא
כְּמַשְׁמָרָה רָהָה מִלְּאָדָה תְּהִלָּה אֶלְאָלָה אֶלְאָ אֶמְרָה לוּ אֶתְהָ
אֶבְדָּה נְמָשָׁלָה וְזָהָה נְמָשָׁלָה וְזָהָה נְמָשָׁלָה וְזָהָה
יְשָׁבָרְתָּרְמָר נְסָם יְסָקָב בָּבוֹר שְׁוֹר בְּנֵיָשָׁן אֶבְן יְמָרְךָ דְּרָכָבָב
בָּוָה וְאֶלְאָ בְּרָכָב בָּהָרְבָּב (בֵּין) מְהָ אֶמְךָ לְבָיאָבָן אֶרְיוֹתָבָנָה וּנוּ⁶
יְוָה וְרָאָה מְלֹאָה אֶת הַאֲלָמָה יְשָׁעָה לְהָבָרְשָׁאָלָה דָד אֶמְרָה
בְּרוֹחַ מְלֹאָה וְלִוָּה וְהַדָּר אֶמְרָה בְּרוֹחַ מְלֹאָה בְּרוֹחַ הַדָּר וְמִשְׁעָה
וּמְדָר בְּרוֹחַ מְלֹאָה זָהָר נְסִיָּמָרְבָּסָה קָאָה בְּרוֹחַ עֲזָבָה אֶשְׁתָּלָבָב (לְבָב)⁷
זָהָרְבָּסָה. נְלָמָה גְּנָמְלָמָה וְזָהָרְבָּסָה וְזָהָרְבָּסָה וְזָהָרְבָּסָה
זָהָרְבָּסָה. וְזָהָרְבָּסָה לְבָב אֶתְהָרְבָּסָה וְזָהָרְבָּסָה וְזָהָרְבָּסָה
זָהָרְבָּסָה. יְזָלְבָּן צָהָן הַזָּהָרְבָּסָה אֶתְזָבָה שְׁהָאָה אֶתְרָשָׁה וְאֶלְאָבָנָה יְשָׁרָה
זָהָרְבָּסָה. יְשָׁבָב וְאֶדְעָן בָּן הַזָּהָרְבָּסָה בָּן פִּנְתָּהָרָא בָּן שְׁבָהָמָה מְגָלָם וְאֶבְן
זָהָרְבָּסָה. קָבָב גְּאָה בְּרוֹכָבָב עִילְקָה עַבְרָאָלָבָב קָנוּ אֶדְרָבָה חֻוְנוּ קָנוּ וְהָה
זָהָרְבָּסָה. שְׁמָה מִלְּסָמָקָה: גַּעַגְעָה נְלָמָה בָּן קָנוּ סְלָה: מְרוֹזָה זָקָנוּ
זָהָרְבָּסָה. קָנוּ אֶלְמָלָה נְלָמָה: וְאֶלְמָלָה קָנוּ אֶלְמָלָה: וְאֶלְמָלָה קָנוּ אֶלְמָלָה:

ואומרות לפניו הקדוש ברוך הוא אתה יודע שלא קיימנו דברינו של פרעה דבריך אנו מבקשות לךם רבון העולם
יצא חוץ לשולם שלא ימצאו ישראל יידיהם להשען
עלינו לומר הרי יצאו בעלי מומאים שבקשו להרג אותם
מיד היה הקדוש ברוך הוא שומע קולנו וויצוין שלמים
אמר רבי לוי הרי אמרת את סקללה אמרת את החמורה יש
מבחן שראויין למות בשעת יציאתנו או אמן לספנ בם
ולמות אשר יציאתנו והיו עומרות בתפללה ואומרות
להקדוש ברוך הוא רבונו של מעולם תלה לחם עכשו ותן
לכם נפשותיכם שלא יאמרו ישאל הן הרגו אותן
הקדוש ברוך הוא עוזה הפלתנו ליפיכם זחתין את
זחתין אלו האמהות הילדיים הילדים ממש

ב/ז-י - 2/7-10

and behold! a youth was crying. She took pity on him and said, "This is one of the Hebrew boys."

⁷ His sister said to Pharaoh's daughter, "Shall I go and summon for you a wet nurse from the Hebrew women, who will nurse the boy for you?"

⁸ The daughter of Pharaoh said, "Go." So the young girl went and summoned the boy's mother. ⁹ Pharaoh's daughter said to her, "Take this boy and nurse him for me, and I will give your pay." So the woman took the boy and nursed him. ¹⁰ The boy grew up and she brought him to the daughter of Pharaoh and he was a son to her. She called his name Moses, as she said, "For I drew him from the water."

אונקלוס

וְעַל לִמְדָה בְּכֵבֶר וְבַסְתִּינְתָּא נַאֲמְרָת מַבְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: נַאֲמְרָת אַחַת לְבַת פֿרֻעה חָזְיוֹן וְאַכְרִי לְבַת פֿרֻעה חָזְיוֹן וְאַכְרִי מִן הַזְּהָוִתָּא וְתִנְיָקָה לְבַת רְכָבָא: נַאֲמְרָת לְהַבָּת פֿרֻעה אַזְׁוֵּיל וְאַזְׁלָת עַל מִזְבֵּחַ וְקַרְבָּת יְהָוָה נִתְּנָה אַפְּה דְּרַבְּבָא: נַאֲמְרָת לְהַבָּת פֿרֻעה אַזְׁוֵּיל תִּרְבְּבָא קָדוֹן וְאַזְׁקִיחָה לְיִלְלָה וְאַפְּנִים תִּרְבְּבָא אַזְׁרָךְ וְגַסְבָּת אַתְּתָה תִּרְבְּבָא וְאַזְׁקִחתָה: וְרְכָבָא וְאַתְּתָה לְבַת פֿרֻעה וְתָהָה לְהַלְלָר וְקִרְבָּת שְׁמָה מְשָׁה וְנַאֲמְרָת אַקְרִי מִן מֵאָה שְׁלֹתָה:

וזהנה נער בוכה. קולו נגער (בם ובס) (ז) מן העבריות.
על מילון סקמיירטו על מלדיות טרכא לינק ומל' ייך לא' סדא
עמך לדצר עם אצטניאם (בם ובס) (ח) ותעל' העלמה.

**ונאמר אלא אליהך אמר רבי יוסף בר חנינה מלמד שכתוב
אותן להודיעם להם ולא קבלו ממנה.**

וְתַחֲנִין אֶת חִילְדִים' וּבֵן מַהְרָה שָׁלָא עָשָׂו 'כַּאֲשֶׁר
דָּבָר אֲלֵיכֶם' אֵין אָנוּ יוֹדָעָן שְׁקִימָו אֶת חִילְדִים לְמֹתָה
הַצָּרָךְ הַפְּטוּר לְזֹמְרָה וְתַחֲנִין אֶת חִילְדִים' יְשַׁׁלְום בְּתוֹךְ
קְלָוָס לֹא דִין שָׁלָא קִימָו אֶת דָבָרָיו אֶלָּא עַד הַוּסִיפָו
לְעַשְׂוֹת עַמְּמָה טוֹבוֹת יְשַׁׁמְּהָם שְׁהָיו עֲנִיּוֹת וְחוֹלְכָוֹת
הַמִּילְדָה וּמִגְּבוֹת פִּים וּמְזוֹזָן מִפְּתִיחָה שֶׁל עֲשִׂירָות וּבְאוֹת
וּנוֹתְנוֹת לְעַנְיוֹת וְהַן מְחִיּוֹת אֶת בְּנֵיכֶם הוּא שְׁבַתּוֹב יְתַחֲנִין
אֶת חִילְדִים'. דָבָר אַחֲרָה זַתְחַנִּין אֶת חִילְדִים' יְשַׁׁמְּהָם
שְׁרָאוֹיִים לְצַאת חָגָרִים אוֹ סְוִים אָוֹ בָּעֵלִי מָוְמִין אָוֹ
לְחַתְךָ בּוֹ אָבָד שִׁיצָא יְפָה וּמָה הִי עֹשָׂוֹת עַמְּדָוֹת בְּתִפְלָה

שמות – פרשת שמות

וְהַנֶּגֶע בָּכָה וַתִּחְמֹל עֲלֵי
וְתֹאמֶר מִילְלִי הָעֲבָרִים זֶה: וַתֹּאמֶר
אֲחוֹתִי אֶל-בֵּת-פְּרֻעָה הַאֶלְךָ
וְגַרְאַתִּי לְלָא אָשָׁה מִינְקָת מִן
הָעֲבָרִית וַתִּנְקַדֵּךְ אֶת-חִילָה:
וַתֹּאמֶר לָהּ בַת-פְּרֻעָה לְכִי וְתַלֵּל
הַעֲלָמָה וְתַקְרָא אֶת-אָם חִילָה:
וַתֹּאמֶר לָהּ בַת-פְּרֻעָה חִילָיכִי אֶת-
חִילָד שָׂהָה וְתַגְנִיחַו לִי וְאַנְיַ אַתְּ
שְׁבָרָךְ וְתַקְרַח קָאשָׁה חִילָד וְתַגְנִיחַה:
וְנַגְלֵל תַּלְדֵד וְתַבְאַחוֹ לְבַת-פְּרֻעָה
וְנִיחַילֵךְ לְבָנָן וְתַקְרָא שָׁמוֹ מְשָׁה:
וַתֹּאמֶר בַּי מִזְחָמִים מִשְׁתַחַת

ויהא עליליאם בכי ופסת עליזה ואמרת מפני ייחזקאל ה' אמתה מיקחתה מן יהודתא ותנייך לך בז' רבנן: אמר ר' רבי נון: נאמר לך בת פרעה אובייל תר' רבנן זרין ואילוקתיה: ורבא לרבען ואיתיה לכת פרעה ונתקה? לא? אמר ר' ר' והנה גער בוכה. קולו כגען (קס וקס): (ז) מן העבריות. (מנמלן) סחמיlico של מלחמות קרבין ליקן ולע' ניק' דבז' טווין לזרע פס הצלמיה (קס וקס): (ח) ותול' העלמה.

→ G1e

שם. שָׁם, שָׁמַת מִלְכֶת צְדָקָות כְּפָלָמָה. קֹסֶה וְכֵי קִימָה זְקָנָה, וְכֵלֶם טִים חֲמָת עַמְמָה קְנָנָה. וּכְלָל נְסָבָת כֵּי קִימָה מְוֻלָּא מִלְחָמָה, וְכֵן צְגָמָרָה, הַס לְפִי מִזְנָה רְלוּי צְטָלָה כְּלָעָה זְקָנָה בְּלָן לְהַכְּמָה, וְכֵן צְעָנָה מְלָיחָה נְזָרָה לְלִינָךְ צְמָלָה בְּנָלָת כְּמָה. וְעוֹד כְּלָל צְזִימָה סְלָבָת נְזָרָה לְלִינָךְ צְמָלָה בְּנָלָת כְּמָה. וְלֹא כֵמו קְטָנִים, בְּלָן נְאָס דִּרְךְ בְּגָלוּן, כְּדוּ סְלָמָה תְּהָמָר וְיַס לְהַכְּנָה, מְלָא מְחֻכָּבָה טְוָהָת טְהָר פּוּעָה כְּמִילָדָה, שְׂקָרָה לְהַחְיָה נְגִיטָה:

ב/ב - 2/12

שמות - פרשת שמות

וַיַּעֲצָא אֶל-אֶחָיו וַיַּרְא בְּסְבָלָתָם
וַיַּרְא אִישׁ מִצְרַי מִקְה אִישׁ-עֲבָרִי
בְּמִאָחָיו: וַיַּפְּנֵן בָּהּ וְבָהּ וַיַּרְא בְּיַ אָין
אִישׁ נִיְּלָה אֶת-הַמִּצְרִי וַיַּטְמֵנָהוּ

grew up and went out to his brethren and saw their burdens; and he saw an Egyptian man striking a Hebrew man, of his brethren.¹² He turned this way and that and saw that there was no man, so he struck down the Egyptian and hid him

וַיַּפְּקַד לְוֹת אֶחָחוֹ וְחָנוֹא בְּפֶלְבָּהָנוֹה וְחָנוֹא גָּבָר מִצְרַי מִקְה יְהוָה מִאָחָחוֹ:
יְקַאַתְּפֵנִי לְכָא וְלְכָא וְחָנוֹא אֶחָד לְוֹת אֶשְׁנָה (נ"א גָּבָר) וּמְחָא נִת מִצְרָאָה טְמָרָה

וַיַּרְא בְּסְבָלָתָם. לֹן עַיְיָ וַיַּזְרַע לְסָות מִלְחָמָה טְלִיס מְבִיעָה וְתוֹת חָרָב וְכָנָס לְבִית וְבוֹת לְחָטָאת, כְּפָנָה צָוָה סְלָלָה. וַיַּזְרַע הַלְּקָט לְצָטוֹ וְכָרְגָּט צְדָכָה, וְכָרְמָה חָטוֹת מְלָאֵי סְלָלָן וְזָס מְעַמְּדָס מִקְלָות גְּדָלָה רִישׁ מְלָכָו וְוּוֹתָה כָּל סְיָוָס (בָּס כָּה): קָלָרְגָּשׁ גְּדָלָה רִישׁ מְלָכָו וְוּוֹתָה כָּל סְיָוָס (בָּס כָּה): מִבָּה אִישׁ עֲבָרִי. מְלָקָס וְלוֹדוֹא, וְצָלָה כָּל סְלָמִים וְלִי פְּצָעוֹ מִמְּמָנָה וַיַּרְא בְּיַ אָין אִישׁ. (סְלָן לְסָט)

ר' ט ב' १

וַיֹּש אָוֹרִים^{*} שְׁרָאָתָהוּ נְמֹלָא וְאֶם כֹּן הַסִּירָה בְּגָדָיו וּבְדָקָה אֶתְהוּ בָוֹ. וְאֵין צְוָרָךְ⁺: (יא) וַיַּגְדַּל מֹשֶׁה וַיָּצֹא אֶל אֶחָיו, שַׁגְדָּל וְהִיה לְאִישׁ כִּי מִתְחָלָה אָמָר וַיַּגְדַּל הַיָּלִד¹¹, שַׁגְדָּל עד שֶׁלֹּא תִּהְיֶה צָרִיךְ לְגַמְלָה אֶתְהוּ¹², וְאוֹז הבְּיאָתָהוּ לְבַת פְּרָעָה וַיַּחֲיֵה לְהָלָב כִּי לְפָנֵי מִלְכִים יִתְּצִיב¹³ וְאַחֲרֵי כֵן גָּדָל וַיַּהַי לְאִישׁ דִּעָתָה. וַיַּטְמֵן וַיָּצֹא אֶל אֶחָיו, כִּי תָגִידָנוּ לוֹ אֲשֶׁר הוּא יְהוָה¹⁴ וְהִיא חֲפֵץ לְרֹאָתָם בַּעֲבוּר שְׁהָם אֶחָיו וְהַנְּהָנָה נִסְתְּכָל בְּסְבָלָתָם וְעַמְלָמָם וְלֹא יִגְּלֹל וְלֹא
הַרג המצרי המכיה הנלzech¹⁵:

מדרש שמות פר' א סי' כז רביה

וַיַּעֲצָא אֶל אֶחָיו, שְׁתִי יָצִיאוֹת יָצָא אֶתְהוּ צְדִיק וּבְקָתְבָן הַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זו אַחֲרֵי זוֹ וַיַּעֲצָא בְּיוֹם הַשְׁנִי תְּרֵי שְׁתִיִּם.

וַיַּרְא בְּסְבָלָתָם, מַהוּ וַיַּרְא, שְׁהִיה דָוָא בְּסְבָלָתָם וּבְזָבָח וְאַוְמָר תְּבָל לֵי עַלְיכֶם מֵי יָתַן מוֹתֵת עַלְיכֶם שָׁאֵין לְךָ מְלָאֵה קָשָׁה מְמַלְאָכָת הַטִּיטָּה וְדָנָה נוֹתֵן בְּתִפְנִי וּמְסִיעָה לְכָל אַחֲד וְאַחֲד מְהֻן רְבִי אַלְעָזָר בְּנָוּ שֶׁל רְבִי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אָוּמָר רְאָה מְשֻׁוִּי גָּדוֹל עַל קְטָן וּמְשֻׁוִּי קְטָן עַל גָּדוֹל וּמְשֻׁוִּי אִישׁ עַל אִשָּׁה וּמְשֻׁוִּי אִשָּׁה עַל אִישׁ וּמְשֻׁוִּי זְקָן עַל בָּחוֹר וּמְשֻׁוִּי בָּחוֹר עַל זְקָן וְהִיה מִנְתַּח דְּגָנוֹן שָׁלוֹן וְהַוְלָךְ

משה ותוקנו להם את יום השבת לנוה ע"כ, וכותב במתנות כהונה, דזוזו שתקנו, ישmach משה במתנתן חילקו, שהיה שמח על שבחור הקב"ה, שנינו חילקו, ביום שבחור להם.

ישראל, ובליך טוב כתוב וזה שאמר הכתוב, גם
במعلליו יתנכר נער, אם זך ואם ישר פועלו [משל]
כ' יי"א שהרי משה רבינו, אע"פ שהיה בפליטון של
פרעה, הילך לראות בסכבותן של ישראל, הינו
ותגונן, הילל אומר אל תפרוש מז האבוד, שלא היה
אדם רואה צבור באוצר, ויאמר אלך לבתי, ואוכל
ואשתה, ושלום עלי נפשי, אלא יהא נושא בעול עט
חבירון.

מדרש שמות פר' א ס"י כת

עינך את הפטצרי' במה הרגנו רבי אביהר אמר הכהן באגדה ויש אומרים מגרפה של טיט נטול וחוזיא את מבחו רבנן אמרו הונגיד עליו את השם והרגנו שנאמר (שמות כ יד) 'הלהרגני אתה אמר'.

七

המבחן הראשון פון ראשין סטנה

ארבע מיתות פרק שבע סנהדרין

לוללת מאי דריש יהוה רביה מאיר אומד איה מלחה לאם חיין בורול כבוד נזהגן אדרור שוו גולד אברר רב אשן כמאן ואָאַנְפֵּעַ לְשִׁיעָרַ בָּרְזִינְיָהן :

וְזֶבֶן יְמִינְתְּהַרְבֵּן נְמִינְתְּהַרְבֵּן :

כט' עט' נט' נט' : ממי לדריך צו : פט' ו . ליטרין קלה : **הנְּגָמִים** פזקען וואו . כל גל ימבען הלא ווועס ווועיג ספַּנְגָּה נע צבוז מכוון : קאָפֶס פֶּמֶק פֶּרֶלֶה . מילין סונֶה קֶסֶּה לְפָרֶס

אלכה מפע קאראלה חילו מונק נטחן פיו וזקקה מהיג לה גדרה
ומגולולט לפיקן קאפס מפצעים למונק הורה אוור
ולכה מבחן להגן : ופזרין פְּרִיאַרְדָּה אַיְלָה אַם אֲבֵתָה דְּלָא סְמָךְ

סָפְטִילֶס – גַּמְרָלָה מְפֻלָּחָת פְּתֻלָּה ^{לְגַם} מְבֻשָּׁה לְהַדְּגָנָה וְ
לְכָרְבָּר : **מְדֻקֵּך** – מִזְרָק : **וּוּפְרָטָה** נֶסֶת
גַּמְפָּסִי : **לְעֹז** סְפִירָתוֹ מִזְרָח (^{לְעֹז})

(ב) סוללה : רפי יפרוח ווועלר - לון
וחוקקן לוטו נסחין ולעף טול לְס

טיס מה נס ע"ש מיניקטל קומס זריקה כפילה כל צו מקימין מות אריפה קח את ליטל גאנל גאנמל גו

כג' רנה דקוטן זו מ-
דרנה *נמרוד הדין כ-
*הנמרוד כהן יפה נ-
כלמה אַסְטִילָקְסָוּ לְאַסְטִילָקְסָוּ סָלְמָוּ יְוָסָקְסָוּ
[בג' מכו] צָדָס וְלֹעֵן זו קְרִיפָה : גְּלִיפָה •

דקה בע לモתנא מען ו**מאות הנתקין** : ב**ר' מילון קידושה** :

מפרק ותיכונם המס (צמיגר ז') מבל
הקייטן בקוטביס מות נלן גוּ קיַס
ולקען פֿרְץ מָנוּן : פֿגִי אַפְּכָן .

דרכו: ברכות סכרים: מילון נ- דעתה קרי כי
בנוסף: גנופוטם ו- למגנופס: פליופט

מפניו . סלוך משל כהניך יי' מי
על דבר למייף גוף קיס מואס ולקמן פיד
ושבטו דיבוקה מטה לולאך דבוקה גזם

בקי: גָּמִי מֵאַת תְּלִילָה
שריפה שריפה מעדת
הוּא כָּל כָּל מִמְּנָאָה וְכָל כָּל
דָּן מִיעָשׂ וְמִסְׁרָא מִמְּךָ : טָל פְּפָקִי
פְּפָקִי : טָל מִנוּמָה הַלְּבָדָה וְסֶםֶךָ
הַלְּבָדָה וְעַמְּדָה : וְעַמְּדָה וְעַמְּדָה

ונתקבשו ממו מרכז עלי וגוי' מושגנומינציון טהור וריבוי צדקה
לכן דכר האלול לדלאוט (מ"א ז') "נשרפה ונוגף קיימן ואידן
בגואטמאלה מליטטי קהילתי להלטיאו" שריפה על עמק נפשם

ט' ט' הנקן חס יט מושג: מילויו לא בחרגנו לעש' מעוג דר' נ' דנוק קיס צבוי להסן: צירופה י' לנמה דרך עלהון שער מסעך. מלה כוונת רלן מונפסים סמכותם. מאמרם לאמ' רשותם.

כלייטן וטרכוס והלאה מעולם וכבר : וימתו ראה חיל בהר שפַּת ופלג לומס . - דמסמן
שנֵי חֶבְרוֹן של אשׁר עָזָב אֶל-הַר קָרְבָּן בְּרִית

מיטות הרים וגבעות חוף ומים וכן בחרטומן של והיו ישנים מברך מלח קין ממעט ומצעי לחתם וככל שגנדיים נעלם *מכבב גען מון : אקון לדס קווען גמאך ולא בגנדיים נעלם

יענו - הלא מלהס חומר מחומר
כמיים נסמה ממעיל נסמה להלן
כפיות פיס לון זאצ' נסעה נסמה

בנין מה נבנה כן כמחצין : פיגול . לרג' ^ס ימייה * אמר רבי נחמן אין בדור לו מידה יפה וו
בנין מה נבנה כן כמחצין : פיגול . לרג' ^ס ימייה * אמר רבי נחמן אין בדור לו מידה יפה וו

גורה שוה הוה אטיניא
מטע מקווק ווון פריס פאנפלט
הכל קלייש דקלו לו צוויי לודס הו
ארטניאריה אטיניאריה: אטיניאריה

ישראאל אַחֲרֵי־מִתְּנָאָה נִנְהָג אֶת־הַדָּר אָמַר לְלֹדוֹת וּפְסִילָן מִלְּוָאָה וְלֹא־מִלְּבָד

ה' אלען קלח מ"ט נמ' ילוּק מכיל להגן מבס דאמרין אינשי נפישין דקסבר טליתם ממס סולוי ומכו

א. תרמאותה ללבבות פסח

יעמיהם הילל ה' מכס חלון נוכנין
וירק מל' מזאול ה' חס טעה א' ומתח' מהר
ה' צ' במתת גאנלן מזאול דס' חט' כ' כווקות
ה' גימ' יטמר קאנל פגוזן עד הנטימה וזה גימ'
כאנל' פטוט: (א) ואל האזקסים כ' .
מכירין' כ' דורך מיס כו' טאט וו' מיס
שנהמדו נגן פט'יל צוואר מגען
טאט מונ' גורע מין' פ' וכוכב מוי' ח' ג'
וחספער דמי לckerין' גמי' הלאו. מי' גאנל'ין
סקוירין' הייניגר ווק' ד' ייט לאספיר :
תְּבִיב (א) וכאנטער קטנוויז כ' .
ה' לאט כר' ג' סמאינ' סטואו
ומכילה עוד דע' כר' פטל' כ' סטאלל מיז' פיאת
לונגנער קדי שטאכל מונ' למיהיכן וו' זערן פלע'ן
סמו'ין' וועל' היליגת מוך וו' וו' וו' וו' וו' וו' וו'
גענטס' ג' דל' מינינ' מפל' וו' וו' וו' וו' וו' וו'

בכל ספקטים דין (ה) כוון (ב' יומק) ומי צפום מוקטנים לו
ש נסתמוך יכול נסתמוך כט מטענו ויתמר לא עליון הלא (ז) סגדוני
; (מלדי)

ויסיר' ג' נמי נקיון טכ' ומייסר דס' נ' דסמן נא
פ' רמי: א' הכל נגידו. כ' וזוקה בעלה אמר הכל נ' הגרן
ס' סטמא. כ' וレス קרלה ק' ס' נכ' ס' כו' נ' זיך נקיהו
ל' ניח' ח' כמ' ק' ס' ג' ס' וו' רלה נ' נ' נ' נ' נ' נ' נ' נ' נ'

תְּפִיבָה אַ-מֶּגֶן חִילַת מָלוֹר . פִּירֻס מֵיד
נָהָמֶר סְנִירָה מָוִיָּה מֶלֶךְ
שְׁחַתְּמָטָב בְּנָה שְׁחַתְּמָטָב

תעלoga מוסמירה :
וחוליה סמלנו יכול לאחדן כ"ה כוית מני
לן דבשון לנו מלומ בונם איז זיין יונין חברינו

כלם שומני וולף קשוויטו נירך קמוניך
ועל כלים מות ווילך כויה ועג'ס כי
מס' ס"ד מלה מס לה נ' ז' מ' א'

**מחזית גראן
ו' גטמאלץ**

ונמה פליאו מלפני ח' נזכר אבמיין זל' דהו נל' פמוריין :

כט'. חסר ערך מ"מ נ"ל דמי כי דמ"כ מ"מ פ"מ. וזה מוכיח את עזר עמר מ"מ כט' שבספר ירוש

חג פבר בום רביעי נבו טאית אגד

א [6] מתחילה לא לנו [6] [ג] ונומר עליו את זהгал
ואינו א' יותר יהלירן אלא אמר אחר גמר ההלל
ב [א] הילל רגנול שחווא מזרדו לי' א [ג] עד על נהרות
(ג) בכל שטח כ' כי געלום חסרו ואחר' אמר נשות
כל חי' ווישתבח עד ב מעולם ועד עולם אתה אל
ר (ב) [ג] ה ואנו אמר יהלירן עד מלך מהולל
בתשימות [ג] ושיתוחה בתסב' ה בלא ברכה תחל' (ויכר
נכאר נעל ט' פ' י"ז לטע מזון נזכר) ו מביך אהורי על הנפן
ואם שותחו בלא היטבה ; ערך לשנות פעע אחדת
בהתסב' (ו"ע ס' חמץ פ"ז') מ ומברך לפניו בורא פרי
הנפן לפ' שהטיח דעתו מלשנות עוד : פנה ו' שט נמי פפוד
מגיך וכ' קרו ולן נון (ר' פרק י'') ונפה' הפקה כי פלאו סאות נל
שמירות [ג] וזכות למונה ו זם מים וצפען ממון ני' סכום'ס (מכה'ג')
וב' גונגען נילג ניגור סלאן ס' גלן גלן דבוזס פטוזס (מלה'ס וגאנגד'ג') :

הבא שלא בשותם אחר ר' פירום . וגו ב' כתיבים :

א. אחד ארבע כוסות [ג] אין רשות לשותין אלא מים : גבג

הפטא [ה] מינו רשות לנטותין . הרלכט' כתמים וweis סנקציות על כל מהדור מפקחת פוחיק טוין כ' נסן